

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur d.d. 10 november – 12:00 uur d.d. 11 november

5.1.2e

Directie Communicatie Vragen? Mail naar 5.1.5 @minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Vaccinatie experts 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Veiligheidsregio's Retailbranche

Samenvatting

- Na de voorzichtige 'Pfizer-vreugde' van gisteren, laten ook de headlines vandaag een positief beeld zien van de crisis: 'Daling zet door'; 'Overall neemt het aantal besmettingen af'; 'R-getal voor het eerst sinds augustus weer onder de 1'.
- Tegelijkertijd zijn er zorgen: over de werking van het vaccin, de keuzes van het Kabinet t.a.v. de verdeling van het vaccin, en het 'gedoe' binnen de coalitie. Criticasters vinden namelijk dat het 'kernteam' van Rutte, De Jonge en Van Ark zich te veel zouden laten leiden door de polls, schrijft Volkskrant. Een ingewijde zegt: "Politiek sluipt de crisisbeheersing binnen, dat is niet goed."
- Zeer veel vragen over het vaccin: Wie krijgt deze als eerste? Wie gaat al die prikken zetten? En hebben mensen met een vaccin straks meer bewegingsvrijheid dan anderen? Volgens het hoofdcommentaar van Telegraaf moet niet worden verwacht dat op korte termijn alles weer normaal wordt. De verdeling van een vaccin is vooral een 'politieke keuze'.
- De vraag die vaak voorbijkomt ('Hebben gevaccineerden straks voordelen ten opzichte van niet-gevaccineerden?') krijgt extra reuring na een AD-artikel waarin wat te stellig staat dat mensen die zijn gevaccineerd, een 'streepje voor' hebben. Dit wordt door sommigen gezien als 'omgekeerde dwang'. Wilders zegt op Twitter: "Nadelen voor niet-gevaccineerden is de facto een vaccinatieplicht." Van der Staaij: "Geen vaccinatieplicht, niet direct maar ook niet via achterdeur! Laat dat conform kameruitspraak het devies zijn en blijven."
- Hoogleraar Global Health Economics Maarten Postma (RUG) voorspelt dat ouderen en zorgpersoneel in het advies van de Gezondheidsraad over het toedienen van het vaccin in de samenleving op één zullen staan. Zorg- en onderwijsvakbonden roepen op om mensen die in de zorg én het onderwijs werken voorrang te geven.
- Aanhoudende zorgen over het gedrag van mensen in de feestmaanden en specifiek Black Friday dat veel winkeliers wellicht weer wat hoop geeft op extra omzet, maar met alle mogelijke (besmettings)gevolgen van dien. FNV roept winkeliers op Black Friday te schrappen. Winkelketens reageren gemengd, maar nog lang niet alle reacties op de oproep zijn bekend. MediaMarkt past de actiedag aan, maar vindt schrappen 'te ver gaan'. Praxis schrapt de actiedag wel.
- Verschillende veiligheidsregio's roepen ouders op om hun kinderen niet langs te deur te laten gaan met Sint-Maarten.
- De voor- maar ook nadelen van een vuurwerkverbod passeren de revue. De grootste SEH van Nederland (in het Haagse HMC) roept echter op tot een *alcohol*verbod tijdens Oud & Nieuw. "Dat zou echt pas écht helpen om de werkdruk in het ziekenhuis te verlichten", zeggen de artsen daar.
- Het kabinet kan een mondkapjesplicht invoeren. Als er een wettelijke basis is, zijn er verder geen juridische bezwaren, zegt voorzitter Adriana van Dooijeweert van het College voor de Rechten van de Mens bij Spraakmakers op Radio 1.

Karakterisering

- Media zijn uitermate positief in de headlines over het aantal besmettingen: "we dalen enorm hard" en: "R sinds augustus weer onder de 1". Media zijn negatief over het aantal besmettingen onder zorgmedewerkers: "aantal zorgmedewerkers met corona boven de 50.000."
- Opvallend veel artikelen met lijstjes vragen, 'mitsen en maren' en knelpunten over het vaccin.
- Media herhalen de kritiek vanuit de Kamer voor een avondklok en stellen dat de kans dat die er gaat komen 'klein' is.
- Verhalen over uitgestelde reguliere zorg en de druk op het zorgpersoneel komen veel minder prominent naar voren in vergelijking met afgelopen dagen en weken.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)
Slachtoffers

- Het totaal aantal zorgmedewerkers met corona is 53.844 zorgmedewerkers. Vorige week stond de teller op 47.755. Het gaat niet alleen om mensen die in ziekenhuizen werken, maar ook om bijvoorbeeld thuiszorgers en verplegers.
- In Twente zijn er afgelopen week een kwart minder coronagevallen: 2.280 (was ruim 3.000). De week ervoor 3.450.

Identiteiten

- Nederlands elftal-international Tonny Vilhena is positief getest. Direct na de uitslag verliet hij de KNVB-campus in Zeist. Vilhena is klachtenvrij en gaat in quarantaine.

Scenario's

- Ingewijden zeggen tegen AD dat het Kabinet 'geenzins het plan' is om de tijdelijke maatregelen te verlengen.
- Hoogleraar informatica Chris Verhoef (VU Amsterdam) stelt, aan de hand van het zogeheten SEIR-prognose model, dat er een grote kans is dat de gezondheidszorg in de tweede golf langer en heviger wordt belast dan tijdens de eerste. Maar van een 'tsunami', zoals twee weken geleden nog werd vermoed, is geen sprake.

Informatiebehoefte*Welke informatievragen leven er bij getroffen?*

- Wat doet (corona)stress met kinderen en pubers? Stiekem naar feestjes gaan, boos zijn, somberheid: voor pubers is dit een lastige tijd. Dinsdagavond 24 november legt Marina van der Wal (opvoedkundige en veelvuldig als deskundige in het nieuws) via een gratis online 'Opvoedcafé' uit waarom en hoe je hiermee om kunt gaan.
- Uit verzamelde ervaringen door NRC blijkt dat meerdere mensen te maken hebben met 'onterechte waarschuwingen' via de CoronaMelder. Ze weten zeker dat de melding niet klopt, omdat er bijvoorbeeld een muur tussen de desbetreffende persoon en de besmette persoon zat. In het artikel wordt uitleg gegeven.
- Volkskrant (en ook mensen op social media) vraagt zich af waarom er oefenpotjes voetbal worden georganiseerd voor het Nederlands elftal?
- Via de social mediakanalen van VWS vraagt men om een veilige digitale omgeving om de Covid-19-diagnose in te melden.
- Via de social mediakanalen van minister De Jonge komen vragen binnen wanneer 'we' preventief stappen gaan zetten m.b.t. de nertsenfokkerij voordat het virus hier ook bij ons muteert? Ook stelt men dat het goed gaat met de cijfers, 'wanneer mogen we ook weer meer?'
- Via de social mediakanalen van minister Van Ark vraagt men hoe het staat met de inventarisatie van leegstaande ziekenhuizen.

Veel vragen en 'knelpunten' over het vaccin

- In de ochtendkranten domineren vragen rondom de mogelijke uitrol van het Pfizer-vaccin. "Wie mag eerst?; Welke landen krijgen het eerst?; Maakt het nog uit welk vaccin er beschikbaar komt?; Waar kan ik mijn vaccinatie straks halen?; Hoeveel mensen moeten gevaccineerd zijn om ons van het virus te verlossen; Hebben gevaccineerden straks voordelen ten opzichte van niet-gevaccineerden?; Wanneer krijgen we nu die prik?; Het vaccin is er nog niet eens. Waarom zijn experts dan zo in de zevende hemel?; Moeten we deze prik een keer halen of bijvoorbeeld 1 keer per jaar net zoals de grieprik?; Is zo'n nieuw vaccin ook op lange termijn veilig?; Wanneer kunnen we de anderhalvemeterregel loslaten en weer naar een concert?; Moeten we nu aandelen kopen in diepvriesindustrie?; Nu er zo'n goed vaccin op komst is: waarom gaan niet alle producenten het maken?; Waarom bracht Pfizer eigenlijk 'slechts' een persbericht naar buiten?"
- NRC voorziet vijf knelpunten met betrekking tot een vaccin: productie; verpakking; opslag; toediening en distributie.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Het kabinet kan een mondkapjesplicht invoeren. Als er een wettelijke basis is, zijn er verder geen juridische bezwaren, zegt voorzitter Adriana van Doijeweert van het College voor de Rechten van de Mens bij Spraakmakers op Radio 1.
- Trouw zoomt in op het exportverbod op apen dat het vaccin-onderzoek frustreert. In de jacht op werkende Covid-19-vaccins apen onmisbaar. Door de toenemende vraag dreigt nu een tekort aan deze proefdieren. Het besluit van China eerder dit jaar om de wereldwijde export van wilde dieren uit fokkerijen op te schorten, verergert de schaarste.
- Meerdere GGD's doen sinds deze week weer het volledige bron- en contactonderzoek. Met de huidige besmettingscijfers is het voor diverse GGD's weer mogelijk om het BCO in zijn volledige vorm op te pakken. Om welke regio's het gaat, kan een woordvoerder van koepelorganisatie GGD GHOR Nederland nog niet zeggen.
- Uit de enquête door Vereniging Voor Contract Spelers (VVCS) onder 350 spelers blijkt dat een meerderheid van de profoetballers door de coronapandemie meer zorgen om zijn (financiële) toekomst heeft dan om zijn gezondheid. "92% toont zich tevreden tot zeer tevreden over de wijze waarop bij hun club wordt omgegaan met het coronavirus", is de conclusie. "Maar het percentage spelers dat het KNVB-protocol Covid-19 kent, moet wel omhoog", vindt VVCS-voorzitter Evgeniy Levchenko.
- Mensen met een verzwakte afweer kunnen per direct behandeld worden met antistoffen om besmetting met het coronavirus tegen te gaan. De antistoffen zijn de afgelopen maanden uit bloedplasma gehaald van mensen die de ziekte hebben doorgemaakt. Bloedbank Sanquin heeft de afgelopen maanden 4.000 doses van de antistoffen geproduceerd en denkt dat daar tot januari nog eens 4.000 bij komen. Een werkgroep keek de afgelopen tijd wie er in aanmerking moet komen voor preventieve behandeling met de antistoffen. Besloten is om in te zetten op zwakke mensen, die bijvoorbeeld in een kankerbehandeling zitten of net een transplantatie hebben ondergaan.
- NRC schrijft dat sommige agenten tijdens de jaarwisseling gehoorbeschadiging oplopen, en ook met ander letsel soms een beroep moeten doen op medische zorg.
- De FIOD heeft een 23-jarige Rotterdammer aangehouden die voor 10 euro via social media vervalste gezondheidsverklaringen aanbiedt, waarop staat dat iemand coronavrij is, zonder dat de persoon ook echt is getest. De man wordt verdacht van valsheid in geschrifte.
- De afgelopen periode heeft Koninklijke Horeca Nederland samen met MKB-Nederland en VNO-NCW en diverse ministeries gesproken over een 'slim plan' hoe de horeca gefaseerd (en gekoppeld aan de routekaart van het kabinet) op een veilige manier open kan. "Op dit plan kan in de komende tijd worden voortgeborduurd, zonder dat er maar één knop is om aan te draaien (open/dicht). Uitgangspunt voor KHN is dat we werken aan een plan wat voor élk (!) type horecabedrijf leidt tot opengaan met zo min mogelijk restricties."
- In Rijswijk opent later deze maand een nieuw coronatestlab. Door deze capaciteitsuitbreiding kunnen drie groepen mensen zich binnenkort zonder corona-symptomen laten testen; nauwe contacten van besmette mensen, inkomende reizigers uit oranje gebieden en mensen die in beeld komen via de corona-app.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)*Wat doen of laten getroffenen en betrokkenen?*

- De Nederlandse Vereniging van Praktijkmanagers start deze week de landelijke campagne 'Zorgwekkend'. Huisartsen en assistenten zijn de agressie die soms tegen hen gebruikt wordt meer dan beu en scherp in sommige gevallen de veiligheidsmaatregelen in de praktijk aan. "Meerdere keren per week hebben we te maken met scheldpartijen. [...] Dat is heel intimiderend", ziet praktijkmanager Margot ter Horst van Ons Medisch Centrum in Oss.
- De NS vraagt reizigers zich vanaf woensdag via de nieuwe Treinwijzer (registratieservice) aan te melden voor hun treinreis. Wie dat heeft gedaan, krijgt een seintje als de trein drukker lijkt te worden of uitvalt. NS-directielid Tjalling Smit: "Hoewel treinen leger zijn dan ooit, zien we dat een deel van de reizigers uit angst voor corona de trein vermijdt." Maar het doel is niet om zoveel mogelijk mensen de trein in te lokken, het is voor mensen die per spoor *moeten* reizen.
- Meerdere winkeliers (zoals Specsavers en Praxis) geven gehoor aan de oproep van FNV om Black Friday dit jaar over te slaan. Winkels, zoals Gamma en Karwei, komen wel met specifieke Black Friday-acties, maar zeggen de acties -als de situatie daar toe dwingt- af te kunnen blazen.
- 26 medewerkers van de provincie Flevoland gaan tijdelijk aan de slag in de zorg om het vaste personeel van verschillende zorgorganisaties te ontlasten.

Betekenisgeving*Welke oproepen worden gedaan?*

- De veiligheidsregio Haaglanden roept mensen op de komende tijd drukte te vermijden bij het doen van de eindejaarsboodschappen, zoals sinterklaas- en kerstcadeaus. Zo is het verstandig, aldus de veiligheidsregio, om zaterdagmiddagen te mijden. Devies is om momenten waarop boodschappen worden gedaan uit te spreiden. Ook wordt winkeliers gevraagd terughoudend te zijn met zogenoemde Black Friday-acties. "Stunten met prijzen geeft een onnodige drukte in de winkelstraten op één specifiek moment. Dat is onverstandig", aldus voorzitter Jan van Zanen.
- De veiligheidsregio's Noord-Holland, Rotterdam en Utrecht doen een oproep aan ouders om hun kinderen dit jaar niet langs de deuren te laten gaan met Sint-Maarten, blijkt uit een rondgang van NU.nl.
- Zorg- en onderwijsvakbonden roepen op om mensen die in de zorg en het onderwijs werken voorrang te geven bij een coronavaccin. FNV Zorg & Welzijn zegt dat het niet alleen over de gezondheid van de medewerkers gaat, maar ook over de gezondheid van "de meest kwetsbare mensen voor wie ze zorgen". Ook CNV Zorg & Welzijn hoopt dat mensen die in de zorg werken straks voorrang krijgen bij een vaccin, "omdat het personeel in aanraking komt met zieke en kwetsbare mensen en omdat het ziekteverzuim in de zorg al norm hoog is." Onderwijsvakbond AOb zegt dat "leerkrachten door moeten blijven werken onder ingewikkelde omstandigheden. Als je dat van ze vraagt, is het ook logisch dat ze voorrang krijgen bij vaccinaties."
- Onderwijsbond AOb roept op om leraren voorrang te geven bij de uitrol van een mogelijk vaccin.
- De grootste SEH van Nederland, in het Haagse HMC, roept op tot een alcoholverbod tijdens Oud & Nieuw. "Dat zou echt pas écht helpen om de werkdruk in het ziekenhuis te verlichten", zeggen de artsen daar.
- Personeel met een zorgachtergrond zouden van hun werkgever de ruimte moeten krijgen om tijdelijk bij te springen in de zorg. Die oproep doet werkgeversorganisatie deRotterdamseZorg. Aan de werkgevers wordt gevraagd hun medewerkers tijdelijk te detacheren naar de zorg. Dat hoeft volgens de organisatie, die de oproep als een laatste redmiddel ziet, niet fulltime. Bijvoorbeeld 16 uur in de week voor twee of drie maanden zou al helpen.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- FNV roept in een brief de bond winkeliers op om Black Friday af te blazen. FNV vindt Black Friday 'onverenigbaar' met de vele besmettingen, de oproep om thuis te blijven en de maatregelen die complete sectoren lamleggen.
- Het commentaar van Telegraaf houdt graag een slag om de arm als het gaat om het vaccin. De krant beschrijft de opluchting die in de samenleving lijkt te ontstaan door de komst van een vaccin, maar "tegelijkertijd moet niet worden verwacht dat op korte termijn alles weer normaal wordt". Het zal nog een tijd duren voordat het vaccin er is, en de samenleving zal gedoseerd gevaccineerd gaan worden; wie mogen dan eerst? Telegraaf schrijft dat deze keuze, ook een politieke keuze is.
- Annemieke Verburg van Woonzorg Nederland reageert op het feit dat medewerkers van gemeente Flevoland tijdelijk bijspringen in de zorg. Zij is erg dankbaar, maar geeft ook aan dat het nog niet voldoende is. "We hebben ook nog echt mensen nodig met een achtergrond in de zorg." Verburg hoopt dat bijvoorbeeld gepensioneerden die vroeger in de zorg werkten zich nog zullen melden.
- De Volkskrant besteedt aandacht aan de 'vele' interlands die in coronatijd gespeeld worden door voetballers en kopt 'Moet dat nou, een oefenpotje?'.
- De medewerkers van verpleeghuis De Omloop in Norg hebben een 'zorghandje' uitgereikt gekregen als blijk van waardering in coronatijd. "Hartstikke leuk", reageren de medewerkers. "Bijzonder dat mensen de moeite hebben genomen om dit voor ons te maken." Het zorghandje is bedacht door twee bevriende kunstenaars, Iris Eichenberg uit de Verenigde Staten en Jimena Ríos uit Argentinië. De 'medaille' is een blijk van waardering voor de inzet van zorgmedewerkers. Via sociale media is het initiatief de hele wereld overgegaan.

Het vaccin

- Volgens de Volkskrant waarschuwen experts 'reken je niet rijk'. Het zou nog een hele tijd duren voordat 'de kust veilig is en we alle maatregelen kunnen laten varen'.

- AD schrijft dat we moeten afwachten hoe het vaccin scoort op het beschermen tegen ernstig ziek worden versus ervoor zorgen dat mensen het virus niet verspreiden. Dit maakt uit voor de verdeling van het vaccin onder de bevolking.
- Hoogleraar Global Health Economics Maarten Postma (RUG) voorspelt dat ouderen en zorgpersoneel in het advies van de Gezondheidsraad over het toedienen van het vaccin in de samenleving op één zullen staan. De groepen zouden verder gespecificeerd kunnen worden, bijvoorbeeld eerst 80-plussers en medewerkers van verzorgingstehuizen. Volgens Postma staan leraren in Engeland niet op het prioriteitenlijstje. Postma zegt dat we nog moeten afwachten of andere vaccins, zoals dat van AstraZeneca of Janssen uit Leiden, ouderen bijvoorbeeld beter beschermen. Het ene vaccin zou meer geschikt kunnen zijn voor het zorgpersoneel, het andere voor ouderen. Postma vindt dat er wat te zeggen valt voor het vaccineren bij de huisarts. "Bovendien is het de vraag of de GGD, die al maanden overbelast is, er ook nog eens een gigantische vaccinatiecampagne bij kan hebben." Postma stelt dat 80 tot 90% van de bevolking gevaccineerd moet zijn 'met een bijna perfect vaccin', om ons oude leven terug te krijgen. Postma snapt dat mensen huiverig zijn over de snelle ontwikkeltijd van het Pfizer-vaccin, maar zegt hij: "Tegelijk moet je erop vertrouwen dat de beoordeelende instanties net zo streng zijn als normaal. [...] Ik denk dat je als overheid gewoon eerlijk moet zijn en het publiek zoveel mogelijk informatie moet geven."
- RIVM-immunoloog en hoogleraar vaccinologie Cécile van Els acht de kans niet groot dat er opeens een heel nieuwe bijwerking uit de hoge hoed springt: "De geneesmiddelenautoriteit krijgt straks een veiligheidsprofiel ter beoordeling van een vaccin dat al op tienduizenden mensen is getest, met een vervolgerperiode van minimaal twee of drie maanden. Dat zegt al iets." Wel is denkbaar dat het vaccin heel zeldzame bijwerkingen kan hebben, zegt Van Els.
- Hoogleraar epidemiologie Frits Rosendaal (LUMC) zegt: "Epidemiologisch is het echt niet slim om ouderen als eerste te vaccineren. Daar is geen epidemie die we willen stoppen, die gaat rond bij jongeren. En zo lang veel jongeren het hebben, komt het ook een keer bij een oudere terecht."
- Hoogleraar vaccinologie Anke Huckriede (UMC Groningen) pleit voor een vaccinatie die minstens een jaar beschermt. "De grote vraag is hoeveel vrijheid het virus heeft om zijn spike-eiwit te veranderen, zonder dat de functie ervan vermindert." Als het Pfizer-vaccin echt 90% van alle ingeëntenen beschermt, zal 78% van de bevolking zich moeten intenten om groepsimmunitet te bereiken. "De vraag is of je dat haalt door alleen jongeren in te enten. Ouderen zijn immers meer bereid om zich te laten vaccineren."
- Hoogleraar virologie Eric Snijder (LUMC) stelt dat het vaccin bij min 70 graden moet worden vervoerd en bewaard, omdat het [RNA; erfelijkheidsmolecuul waarvan het vaccin is gemaakt] relatief gevoelig voor afbraak is.
- Volgens Landelijke Huisartsen Vereniging (LVH) willen veel huisartsen hun bijdrage leveren, maar moet het praktisch wel uitvoerbaar zijn. De campagne rond de griep- en pneumokokken vanwege de 1,5-metersamenleving was 'heel pittig', omdat huisartsen vaak weinig ruimte hebben en voor twee prikken is weer extra regelwerk nodig.

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

- Bestuurder Marc van Ooijen van De Zorggroep in Noord- en Midden-Limburg zegt 'teleurgesteld' te zijn in de manier waarop de regeling omtrent de zorgbonus is opgezet. Als reactie daarop heeft De Zorggroep een aantal weken geleden samen met vijftien verpleeghuizen, verzorgingshuizen en thuiszorgorganisaties in Limburg een statement gemaakt over de zorgbonus en er voor alle medewerkers een aangevraagd. Dit is kracht bijgezet met een brief aan minister De Jonge.
- Hoogleraar informatica Chris Verhoef (VU Amsterdam) zegt dat door de brede, in plaats van de hoge piek, de druk op de zorg langer dreigt aan te houden. "De extra maatregelen zijn waarschijnlijk genomen om die breedte af te kappen nu de piek is bereikt met de eerste maatregelen. Erg duidelijk lijkt dat niet te zijn gecommuniceerd."

'Spanningen in de coalitie'

- Stukken over de oplopende spanningen in de coalitie zijn nog niet weg. (De episode met Slob helpt daar natuurlijk niet bij...) Volkskrant pakt groot uit en wijdt een 'bleeder' aan het 'diep verdeelde Kabinet dat door het dalende aantal besmettingen zijn wonden weer kan likken'. De krant herhaalt de twee kampen die er zijn en dat zij sinds de zomer al botsen. Criticasters vinden dat het kernteam van Rutte, De Jonge en Van Ark zich te veel zouden laten leiden door de polls: 'sinds het afkondigen van de 'beperkte lockdown' zijn de waarderingscijfers voor Rutte en De Jonge volgens een onderzoek van EenVandaag weer gestegen'. Een aantal ministers vindt dat zij daar te gevoelig voor is. Ze zouden veel te snel naar vrijheidsbeperkende maatregelen willen grijpen om vooral aan te sluiten bij het sentiment in de samenleving. "Politiek sluipet de crisisbeheersing binnen, dat is niet goed", zegt een ingewijde daarover.
- Volgens politiek-verslaggever Fons Lambie (RTL Nieuws) is het kabinet intern 'echt verdeeld' over de corona-aanpak afgelopen week. "Kijk er is de afgelopen weken geen sprake geweest van een kabinetscrisis ofzo, maar er zit gewoon meer spanning op. Dat komt omdat er nu in deze tweede golf veel meer rekening wordt gehouden met de economische gevolgen van bepaalde maatregelen. Dat komt natuurlijk ook omdat er verkiezingen aankomen volgend jaar en dat het in sommige partijen niet echt lekker gaat. Bijvoorbeeld het CDA. Je ziet toch bij sommige CDA'ers twijfel daarover, kritiek op De Jonge, en dat maakt gewoon dat die discussies feller en intenser zijn. Die discussies zullen ook de komende weken nog scherp gevoerd worden, want dan gaat over de versoepelingen, met welk tempo die dan moeten plaatsvinden."